

PORUTAKU/RAMK/TUOTANTOALAT

Porojen ruokinnan nykytila- palautekyselyn tulokset

Raportti

Kanniala Venla, Mustonen Janne ja Peteri Jenni

21.9.2012

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU

AGRI MARKET

RAISIO agro

Suomen
Rehu

KINNUSEN
MYLLY

LAPIN AMMATTIOPISTO

JOHDANTO

Täys- ja väkirehukysely liittyy “PORUTAKU“- Poron lisäruokinnan, talvitarhauksen ja elävänä kuljettamisen hyvät käytännöt – elinkeinon kehittämishankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on erityisesti kehittää elinkeinon kannattavuutta, huomioida eläinten hyvinvointiin liittyvät vaatimukset ja mallintaa porojen ruokinnan, tarhauksen ja kuljetuksen hyvät toimintatavat. Kustannustehokkaan ja porojen hyvinvoinnin huomioivan lisäruokintamallin luomiseksi hankkeessa testataan muun muassa erilaisia rehuja ja kartoitetaan olemassa olevia lisäruokintamalleja.

Porojen talviaikainen lisäruokinta on nykyisin yleistä koko poronhoitoalueella luonnonlaidunten vähentymisen ja niiden kunnan heikkenemisen takia. Laitumien väheneminen johtuu muiden maankäyttömuotojen kuten metsätalouden, vesistö rakentamisen, kaivostoiminnan, turvetuotannon ja turismin sijoitumisesta porojen luontaisille laidunalueille. Lisäruokintakausi alkaa yleensä vuodenvaihteen jälkeen tai kun kaivuolosuhteet vaikeutuvat. Lisäruokinnalla pyritään varmistamaan porojen kunto, välttämään porojen kuolemia ja varmistamaan vasatuotanto.

Täys- ja väkirehukyselyn tavoitteena oli selvittää poron täysrehujen käyttöön liittyviä käytännön ratkaisuja, kehitystoiveita ja mahdollisia ongelmia. Kysely on osa porojen lisäruokinnan kehittämistyötä. Kysely toteutettiin yhteistyössä Kinnusen Myllyn, Raisioagro:n ja Suomen Rehun kanssa. Kyselyitä jaettiin poro- ja varaisäntien koulutuspäivän yhteydessä 39 kappaletta ja poissaolleille poroisännille lähetettiin postitse 32 kappaletta eli yhteensä 71 kappaletta. Maaliskuun 22. päivä lähetettiin vielä muistutukseksi tekstiviesti, jossa pyydettiin palauttamaan kyselyt huhtikuun loppuun mennessä. Kysymykset ovat muodostettu yhteistyössä Rovaniemen ammattikorkeakoulun vuonna 2009

aloittaneiden agrobiologiopiskelijoiden kanssa ja hyväksytetty hankkeen yhteistyökumppaneina toimivilla rehuyrityksillä. Poro- ja varaisäntiä pyydettiin vastaamaan kyselyihin paliskunnan puolesta.

Rovaniemen ammattikorkeakoulun toteuttama ja hallinnoima sekä Oulun seudun ammattikorkeakoulun osatoteuttama PORUTAKU- hanke toteutetaan Lapin ELY- keskuksen maaliskuussa 2011 myöntämän Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoituksella.

KYSELYN TULOKSET

Toimitettuihin täys- ja väkirehukyselyihin saatiin vastauksia 32 kappaletta, joista neljä erityisesti poronhoitoon tarkoitettulta poronhoitoalueelta, 15 muualta Lapista ja 13 Pohjois-Pohjanmaalta. Kysely on nähtävissä liitteessä 1. Raportissa esittelemme ja analysoimme kyselyn tulokset kysymys kerrallaan vastauksista koostettuna.

Kysymys 1. Ruokitteko poroja maastoon, tarhaan vai sekä että?

Jokainen kyselyyn vastaaja ilmoitti poroja ruokittavan tarhaan. Maastoruokinta oli lähes yhtä yleistä. Maastoruokintaa harjoitetaan 23 vastaajan tuloksissa. Alueellisesti maasto- ja tarharuokinnan välillä ei ollut merkittävää eroa. Vastauksista voidaan päätellä lisäruokintaa harjoitettavan koko poronhoitoalueella sekä tarhaan että maastoon.

Kysymys 2. Kuinka paljon syötätte poroille teollista rehua? Entä muuta väkirehua? Päivittäinen/vuosittainen rehunkulutus? Kuinka paljon tämä on kokonaisrehunkulutuksesta (prosentteina kuiva-aineesta)?

Vuosittainen teollisen rehunkulutus koko karjalle vaihteli vastauksien mukaan 11 000 - 70 000 kiloon. Yksi vastaajista ilmoitti yksittäiselle porolle annettavan lisäruokintakaudella 80 kiloa teollista rehua. Keskimäärin poroja ruokitaan puolesta kilosta kiloon päivässä. Vastaukset täysrehun osuudesta kokonaisrehusta vaihtelivat 33 – 80 %:n välillä ollen kuitenkin keskimäärin noin puolet. Kyselyiden vastaukset eivät olleet keskenään johdonmukaisia. Poron todellisuudessa päivittäin tarvitseman rehuyksikömäärän ja annettujen lukujen välillä oli muutamissa vastauksissa ristiriita. Ainakin yhden vastauksen perusteella poron ravinnon tarve ei täyty jääden alle 1,1 ry ja vastaavasti muutamassa vastauksessa ravinnon tarve ylittyy reilusti ollen jopa 2,7 ry.

Kysymys 3. Mitä teollista rehua (tai muuta väkirehua) syötätte poroille tällä hetkellä, miksi? Oletteko vaihtanut rehumerkkiä, miksi?

Vastaajista Raisioagron rehuja käytti 2 vastaajaa, Suomen Rehun rehuja käytti 16 vastaajaa, Kinnusen Myllyn rehuja käytti 13 vastaajaa. Lisäksi yksi vastaaja käytti Suomen Rehun rehua vasoille ja vuoneloille, sekä Kinnusen Myllyn rehua raavaille poroille.

Rehumerkkiä oli vaihdettu Raisioagron rehuiksi niiden halvimman hinnan johdosta. Vastaajat, jotka olivat vaihtaneet Suomen Rehun käyttäjiksi, ilmoittivat syyksi hyvän paikallis edustuksen ja saatavuuden sekä rehun terveydeliset vaikutukset (ei ripulia, ei paljehtumisia). Kinnusen Myllyn rehuihin oli vaihdettu halvemman hinnan ja hyvän hinta-laatu suhteen vuoksi.

Kysymys 4. Tuotatteko itse käyttämänne porojen väkirehut?

Lapissa tuotettiin omia väkirehuja vain yhdessä vastauksessa, Pohjois-Pohjanmaalla kolme vastaajaa ilmoitti väkirehuja tuotettavan itse.

Kysymys 5. Ostatteko rehunne säkki- vai irtorehuna vai sekä että? Minkä kokoisissa erissä?

Rehuja ostetaan sekä säkeissä lavoittain että säkeittäin. Pääosa vastaajista (28 kappaletta) käytti pelkästään irtorehua, lisäksi kaksi vastaajaa käytti irtorehua ja säkkitavaraa. Vain kaksi vastaajaa ilmoitti käyttävänsä vain säkkitavaraa. Irtorehujen erä koko vaihteli 1000 – 30 000 kg:n välillä.

Kysymys 6. Millainen olisi mielestänne paras pakkauskoko? Olisiko tarvetta toimittaa rehua suursäkeissä?

Kahdeksan vastaajan mielestä suursäkki on tarpeellinen, kahdeksan vastaajaa jätti vastaamasta kysymykseen ja loppujen mielestä suursäkeille ei ollut tarvetta. Yksi vastaaja ilmoitti hyvän pakkauskoon olevan 40 kg, kyseinen vastaaja oli jo säkkitavaran käyttäjä. Kaksi vastaajaa ilmoitti 500 kg:n pakkauksen olevan käytännöllinen, toinen heistä toivoi suursäkkejä, mutta toinen vastaaja oli aikaisemmin ilmoittanut suursäkkien olevan tarpeettomia jolloin pakkauksen rakenne jää epäselväksi.

Kysymys 7. Onko mielestänne olemassa tarvetta uudenlaisille pakkausmateriaaleille? Säänkestävä tms.?

Suurin osa vastaajista ei koe olevan tarvetta uusille pakkausmateriaaleille. Kahdeksan vastaajaa kokee kuitenkin olevan tarvetta uusille materiaaleille, joista kuusi erikseen mainitsee säänkestävyyden. Yksi vastaaja mainitsee vielä erikseen nostokahvan tarpeen.

Kysymys 8. Missä ja miten säilytätte täys-/väkirehuja tällä hetkellä?

Suurin osa vastaajista, 30 kappaletta, säilyttää rehujaan siilossa tai muuten kiinteillä seinillä luonnonoloilta suojattuna (varasto, kontti, aitta, laari, lato, karjasuoja, peräkärri). Vain kaksi mainitsee säilytyksen olevan ulkona suojattuna ilmeisesti peitteen alla. Toinen edellä mainitusta vastaajasta käytti säkkitavaraa lavoittain tilattuna.

Kysymys 9. Onko rehujen jakeluverkosto riittävän kattava? Parannusehdotuksia?

Jakeluverkosto koetaan riittäväksi suurimmassa osassa vastauksia. Pohjois-Pohjanmaan alueella yksi vastaaja kokee, ettei Raisioagrolla ole riittävää paikallismyyntiä. Samalla alueella koettiin säkkirehujen jakeluverkoston olevan riittämätön yhden vastaajan mielestä. Yhdessä vastauksessa toivottiin lisäksi tilausyhteistyötä tilojen kesken ja toisessa vastauksessa toivottiin tilauksia keskitetyksi eri paliskuntiin.

Kysymys 10. Jaatteko rehut lumelle, kaukaloon vai johonkin muuhun, mihin? Miten käyttämänne rehu on reagoinut eri sääolosuhteisiin?

Rehut jaetaan pääasiassa lumen päälle. Vastaajista 14 jakaa rehut vain lumen päälle, kymmenen vastaajaa jakaa rehuja sekä lumelle että kaukaloon ja viisi jakaa pelkästään kaukaloon. Yksi vastaaja ilmoitti ruokkivansa automaatilla. Lisäksi yksi vastaaja ilmoitti jakavansa rehut silputun säilörehun päälle.

Vastaajista suurin osa kokee rehun kastumisen ongelmaksi märällä ja lauhalla ilmalla, jolloin se kastuu ja hajoaa herkästi. Yksi vastaaja kokee sen lisäksi vähentävän syöntiä, eli heikentävän maittavuutta.

Kysymys 11. Onko mielestänne tarpeen selvittää minkälainen rehu (rakenne, koko) soveltuu parhaiten suoraan lumelle levitettäväksi?

Vastaajista 21 eli suurin osa kokee olevan tarvetta lumelle levitettävän rehun jatkokehittämiseen. Erikseen mainittiin rehujen pölyisyys ja ylimääräinen jauhoaines, joita toivottiin vähennettävän.

Kysymys 12. Millaiseen tarpeeseen käyttämänne rehu tulee (hätäruokinta, ylläpitoruokinta)?

Täysrehut tulivat lähes kaikissa vastauksissa ylläpitoruokintaan ja lisäksi kahdessa vastauksessa mainittiin ylläpitoruokinnan ohella hätäruokinta.

Kysymys 13. Mikä on porojenne ruokintakaudenkeskimääräinen pituus ja ajankohta?

Ruokintakauden pituus vaihteli 70 – 150 vuorokauden välillä. Keskimäärin ruokintakausi kesti 107 – 113 vuorokautta. Ruokintakausi vaihteli joulukuun ja toukokuun välillä. Suurin osa vastaajista aloittaa ruokinnan vuoden alusta tammikuussa ja lopettaa huhtikuussa.

Kysymys 14. Onko mielestänne tarpeen selvittää tarvitsevatko vasotettavat, matkailu- tai kilpailukäytössä olevat, tai muut erityiset pororyhmät erikoisrehuja?

Vastaajista 13 kokee olevan tarvetta selvittää erikoisrehujen tarvetta. Vastaajat antoivat kommentteja joissa mainittiin erikoisrehun tarve kantaville vaatimille ja vielä erikseen mainittiin totutusrehun tarve kantaville vaatimille siirryttäessä tarharuokinnasta luonnonravinnolle. Lisäksi mainittiin tarve elvytysrehulle huonokuntoisille ja nälkiintyneille poroille. Tarvetta koettiin myös hieman

kilpaporojen ja vasojen rehuille. Vastauksista ilmeni myös epäily rehujen vitamiini- ja kivennäisainepitoisuuksien riittävydestä.

Kysymys 15. Onko raaka-aineiden kotimaisuudella teille merkitystä? Millaista?

Täysrehujen raaka-aineiden kotimaisuudella koettiin olevan suurta merkitystä. Kotimaisuus koetaan turvalliseksi ja puhtaaksi, sekä työllisyyttä kohentavaksi. Kotimaisuus koettiin imagollisesti tärkeäksi asiaksi: suomalaisille poroille kotimaassa tuotettua rehua.

Kysymys 16. Mitkä asiat vaikuttavat rehujen ostopäätökseenne (esim. hinta, maittavuus, saatavuus tai imago)?

Hinta on merkittävin ostopäätökseen vaikuttava tekijä, joka mainittiin lähes jokaisessa vastauksessa. Toisena merkittävänä tekijänä pidettiin laatua, johon mielletään myös rehun soveltuvuus poron ruuansulatukselle. Rehujen saatavuus sekä maittavuus koettiin myös tärkeänä ostopäätökseen vaikuttavana tekijänä.

Kysymys 17. Kuinka merkittävänä koette täysrehun (tai muun väkirehun) käytön porojenne ruokinnassa? Entä paliskunnassanne?

Täysrehun käyttö koetaan erittäin merkittävänä ja tarpeellisena poron ruokinnassa.

Kysymys 18. Oletteko tyytyväinen teollisten rehujen laatuun? Miksi?

Teollisen rehun laatuun ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Seuraavissa asioissa koettiin olevan parantamisen varaa:

- Rehun rakenne liian löyhä

- Pölyhaittoja
- Rehuerien laadun ja koostumuksen rajut vaihtelut
- Liian korkea hinta

Kysymys 19. Oletteko kohdannut ongelmia teollisen rehun käytössä? Jos olette, niin millaisia?

Yli puolet vastaajista kokee täysrehujen käytössä olleen ongelmia. Kahdeksan vastaajaa mainitsee porojen ripulin ongelmaksi. Porojen totuttaminen täysrehuihin erityisesti nälkiintyneillä poroilla mainitaan ongelmaksi neljän vastaajan mielestä. Laatu ja sen vaihtelut rehuissa aiheuttavat seitsemän vastaajien mielestä ongelmia. Laadulla käsitetään rehun rakenne ja rehuerien raaka-aine suhteiden vaihtelut. Yksi vastaaja mainitsi erityiseksi ongelmaksi rehun purkamisen kovalla paineella, joka aiheuttaa pölyisyyttä.

TULOSTEN YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Poroja ruokitaan yleisesti sekä tarhaan että maastoon. Ruokinta oli selkeästi ylläpitoruokintaa. Täysrehut muodostavat merkittävän osan porojen ruokinnassa saamasta ravinnosta, keskimäärin noin 50 %. Ruokintakausi on koko poronhoitoalueella noin 110 päivää aikavälillä joulukuusta–huhtikuuhun. Tilattavat täysrehuerät näyttäisivät kyselyn tulosten mukaan riippuvan tilan tarpeesta ja varastointimahdollisuuksista. Rehuja säilytetään pääasiassa suojattuna, sillojen käyttö on hyvin yleistä.

Rehumerkkien valintaan vaikuttivat rehujen saatavuus, hinta, laatu sekä poromiesten kokemukset rehun soveltuvuudesta poroille. Täysrehujen hinta koettiin erityisen merkittäväksi tekijäksi. Rehut tilataan pääasiassa irtorehuina, mutta myös säkkitavaralle on tarvetta. Jakeluverkostot koettiin pääasiassa riittäviksi, muutamaa alueellista poikkeusta lukuun ottamatta.

Pakkausmateriaalien kehittämiseksi koettiin olevan tarvetta, erityisesti toivottiin säänkestäviä (pakkanen, kosteus, aurinko) pakkausmateriaaleja. Pakkauskokoihin ollaan yleisesti tyytyväisiä, mutta lisäksi toivotaan suursäkkejä erityisesti 500 kilogramman koossa. Poromiehet eivät yleisesti tuottaneet väkirehuja itse, jolloin täysrehujen tarve korostuu ruokinnassa. Rehut jaettiin pääasiassa lumelle, josta heijastuu tarve kehittää rehun koostumusta paremmin lumelle soveltuvaksi. Erityisesti toivotaan, ettei rehu pääse kostumaan ja sen seurauksena murene sekä menetä maittavuuttaan.

Poromiehet syöttävät kyselyiden mukaan vaihtelevia määriä rehuja, osa selkeästi ylirokokii ja ainakin yhden vastauksen mukaan poron ravinnontarve ei täyty ilmoitetun päivittäisen rehumäärän mukaan. Tuloksista näkyy tarve kehittää ja lisätä tietoisuutta lisäruokinnasta. Erikoisrehuille koetaan olevan tarvetta erilaisille pororyhmille. Rehujen raaka-aineiden kotimaisuus koetaan

erittäin merkittäväksi arvoksi ja turvallisuuden takeeksi. Käytettyihin täysrehuihin ollaan pääasiassa tyytyväisiä. Poikkeuksena ovat rehun rakenteellinen laatu ja hinta sekä rehuerien väliset laadunvaihtelut. Tyytyväisyydestä huolimatta yli puolella vastaajista oli ollut ongelmia rehujen kanssa.

Kyselyn tarkoituksena oli selvittää täysrehun käyttöä poronhoitoalueella. Porisännät valittiin kyselyn kohteeksi vastaamaan paliskuntien puolesta. Kyselyn ohjeistus ei ollut riittävä ja kysymykset eivät olleet tarpeeksi selkeitä. Vastauksista voidaan päätellä, että poro- ja varaisännät vastasivat omista lähtökohdistaan, eivätkä koko paliskunnan toimintaan peilaten. Monen seulan läpimenessäkään kysymykset eivät olleet yksiselitteisiä. Siitä huolimatta saatiin arvokasta tietoa täysrehun käytöstä ja porojen ruokinnasta.

LIITTEET

Porojen täys- ja väkirehukysely, sekä saatekirje

Liite 1

Taulukko täys- ja väkirehukyselyn vastauksista

Liite 2

Liite 1

Arvoisa poroisäntä!

21.3.2012

Poron lisäruokinnan, talvitarhauksen ja elävänä kuljettamisen hyvät käytännöt -hanke eli PORUTAKU - hanke pyytää teitä vastaamaan porojen täys-/väkirehu- ja ruokintateknologia-kyselyihin. Kyselyistä saatavat tiedot jäävät PORUTAKU – hankkeen käyttöön ja niitä tullaan hyödyntämään lisäruokinnan ja talvitarhauksen kehittämisessä.

Porojen täys-/väkirehu-kyselystä saatavista vastauksista tehdään kooste kolmelle hanketta rahoittavalle poronrehun valmistajalle.

Ruokintateknologia-kysely on osa Rovaniemen ammattikorkeakoulun agrologiopiskelija Janne Mustosen ruokintateknologiaan liittyvää opinnäytetyötä. Mikäli kyselyn perusteella löytyy lisätiedon tarvetta, ottaisimme mielellämme teihin myös puhelimitse yhteyttä.

Kyselylomakkeet on esitelty ja jaettu poroisäntien koulutuspäivillä 1.3.2012. Osallistujalistan perusteella poissaolleille poroisännille kyselyt lähetetään postitse.

Kirjeen mukana tulee palautuskuori, josta postimaksut on valmiiksi maksettu. Toivomme vastauksia 28.3.2012 mennessä.

Kiitos vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin:

Karoliina Majuri, Projektisuunnittelija, Rovaniemen ammattikorkeakoulu

Janne Mustonen, agrologiopiskelija, Rovaniemen ammattikorkeakoulu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU

AGRI MARKET

RAISIO agro

Suomen
Rehu

KINNUSEN
MYLLY

Liite 1

Porojen täysrehu/väkirehu-kysely poroisännille

Kysely on osa Porutaku-hankkeen porojen lisäruokinnan kehittämistyötä.
Kysely toteutetaan yhteistyössä Kinnusen Myllyn, Raisioagro Oy:n ja Suomen Rehun kanssa.

Olen kiinnostunut poron ruokinnan kehittämisestä ja alan uudesta tiedosta.

Nimi: _____ Osoite: _____

Puh: _____ Sähköposti: _____ Paliskunta: _____

Vastaukset käsitellään nimettömänä.

Osoitetietoja käytetään vain porotalouden, koulutuksen ja elinkeinon sisäisessä viestinnässä.

1. Ruokitteko poroja maastoon, tarhaan vai sekä että?
2. Kuinka paljon syötätte poroille teollista rehua? Entä muuta väkirehua? Päivittäinen/vuosittainen rehunkulutus? Kuinka paljon tämä on kokonaisrehunkulutuksesta (prosentteina kuiva-aineesta)?
3. Mitä teollista rehua (tai muuta väkirehua) syötätte poroille tällä hetkellä, miksi? Oletteko vaihtanut reumerkkiä, miksi?
4. Tuotateko itse käyttämänne porojen väkirehut?
5. Ostatteko rehunne säkki- vai irtorehuna vai sekä että? Minkä kokoisissa erissä?

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU

AGRI MARKET

RAISIO agro

Suomen
Rehu

KINNUSEN
MYLLY

6. Millainen olisi mielestänne paras pakkauskoko? Olisiko tarvetta toimittaa rehua suursäkeissä?
7. Onko mielestänne olemassa tarvetta uudentlaisille pakkausmateriaaleille? Sääkestävä tms.?
8. Missä ja miten säilytätte täys-/väkirehujä tällä hetkellä?
9. Onko rehujen jakeluverkosto riittävän kattava? Parannusehdotuksia?
10. Jaatteko rehut lumelle, kaukaloön vai johonkin muuhun, mihin? Miten käyttämanne rehu on reagoiñut eri sääolosuhteisiin?
11. Onko mielestänne tarpeen selvittää minkälainen rehu (rakenne, koko) soveltuu parhaiten suoraan lumelle levitettäväksi?
12. Millaiseen tarpeeseen käyttämanne rehu tulee (häätäruokinta, ylläpitoruokinta)?
13. Mikä on porojenne ruokintakaudenkeskimääräinen pituus ja ajankohta?

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU

AGRI MARKET

RAISIO agro

Suomen
Rehu

KINNUSEN
MYLLY

LAPIN AMMATTIOPISTO

14. Onko mielestänne tarpeen selvittää tarvitsevatko vasotettavat, matkailu- tai kilpailukäytössä olevat, tai muut erityiset pororyhmät erikoisrehuja?
15. Onko raaka-aineiden kotimaisuudella teille merkitystä? Millaista?
16. Mitkä asiat vaikuttavat rehujen ostopäätökseenne (esim. hinta, maittavuus, saatavuus tai imago)?
17. Kuinka merkittävänä koette täysrehun (tai muun väkirehun) käytön porojenne ruokinnassa? Entä paliskunnassanne?
18. Oletteko tyytyväinen teollisten rehujen laatuun? Miksi?
19. Oletteko kohdannut ongelmia teollisen rehun käytössä? Jos olette, niin millaisia?

Kiitos vastauksestanne!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU

AGRI MARKET

RAISIO agro

Suomen
Rehu

KINNUSEN
MYLLY

Porojen
täysrehu/väkirehu-kysely
poroisännille

Liite 2.

1. Porojen ruokinta		2. Teollisen rehun kulutus				3. Käytettävä täysrehu
Tarha	Maasto	kg /vuosi (koko karja tai poro)	kg /pvä (koko karja tai poro)	%	Muuta	

VARSINAINEN PORONHOITOALUE

Vastaaja 1	x	x	15000		50	Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 2	x	x			70	Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 3	x	x		0,7/poro		Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 4	x	x	11 000	0,7	40	Poro-Elo 2, Suomen Rehu

MUU LAPPI

Vastaaja 1	x		50 000		50	Kuivaheinää n 200 kg/pv, säilörehua vapaasti saatavilla	Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 2	x		80				Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 3	x	x	70 000				Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 4	x		50 000				Poro-Elo I, Suomen Rehu
Vastaaja 5	x			1	50		Poro-Elo I, Suomen Rehu + melassileike
Vastaaja 6	x	x		0,5			Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 7	x	x		1	65		Poro-Elo I, Suomen Rehu
Vastaaja 8	x			1 - 1,5			Poro-Elo I, Suomen Rehu
Vastaaja 9	x			1			Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 10	x	x	26 000			Pyöröpaaleja 70 kpl	Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 11	x	x	30 000		50		Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 12	x	x	60 000	500			Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 13	x		40 000	350			Suomen Rehu vasoilte ja vuoneloille, Kinnusen rehu raavaille poroille
Vastaaja 14	x	x	13 000		50		Poro-Elo I
Vastaaja 15	x	x		1			Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly

POHJIS-POHJANMAA

Vastaaja 1	x		25 000				Poron-Herkku, Rehuraisio Oy
Vastaaja 2	x	x	27 000		50		Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 3	x	x	18 000				Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 4	x	x	17 000- 20 000				Poro-Elo I, Suomen Rehu
Vastaaja 5	x	x		1/poro	33		Poron-Herkku, Rehuraisio Oy
Vastaaja 6	x	x		1/poro	60		Poro-Elo I, Suomen Rehu
Vastaaja 7	x	x			70		Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 8	x	x	42 000				Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 9	x	x	70 000	0,7/poro			Poro-Elo 2, Suomen Rehu
Vastaaja 10	x	x		0,5-0,6 / poro	80		Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 11	x	x	70-80 000				Poro-Elo, Suomen Rehu
Vastaaja 12	x	x		1/poro			Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly
Vastaaja 13	x		14 000				Tähtiporo Artic, Kinnusen Mylly

Kokemukset	4. Itsetehty väkirehu	5. Ostettava rehuerä ja pakkausko- (mahdollisesti useammassa erässä)	6a. Onko suursäkillä tarvetta	6b. Paras pakkausko-	7. Onko tarvetta uudena- laidelle pakkausmetrialille?	8. Väki- rehun säilytys	9. Jakelu- verkon riittävyys	10 a. Mihin rehu	
								lumi	kaukalo
vaihdettu edullisempaan	ei	lava kerrallaan 40 kg säikeissä	kyllä	40 kg säkki	säänkestävä	ulkona suojattuna	riittävä		x
	ei	12 000kg irtona	ei		ei tarvetta	siilo	riittävä	x	x
helppimmin saatavilla	ei	16 000 kg irtona	ei		ei tarvetta	lato	riittävä	x	
	ei	5000 kg irtona	kyllä		säänkestävä/ nostokahva	siilo/ lato	riittävä/ toivotaan tilaus yhteistyötä	x	
	ei	12000 kg irtona	ei		ei tarvetta	rehusiilo, huone	riittävä	x	x
	ei	3000 kg irtona	ei		ei tarvetta	varasto, lato	riittävä		x
	ei	12000 kg irtona			ei tarvetta	irtorehusiilo	riittävä		
hyviä kokemuksia	ei	15000 kg irtona	kyllä			siilo	riittävä	x	
	osa tuotetaan itse	6000-20000 kg irtona	kyllä		on tarvetta	siilo ladossa	riittävä	x	x
	ei	12 000 kg irtona			ei tarvetta	rehusiilo, suursäkki	riittävä	x	
tyytyväinen	ei	4000-6000 kg irtona	ei			rehusiilo	riittävä		x
ei ole vaihtanut	ei	4000 kg irtona	kyllä		ei tarvetta	lato, laari	riittävä	x	
	ei	3000 kg irtona, keväällä säikeissä	ei		ei tarvetta	rehusiilo	riittävä		x
muista rehuista tullut paljehtumisia	ei	säikeissä (40 kg)	ei		ei tarvetta	peräkärri	riittävä	x	x
vaihtanut halvempaan	ei	10000-15000 kg irtona	ei		pakkasen kestävä	ulkona suojattuna	riittävä	x	x
vaihtanut halvempaan	ei	10000-25000 kg irtona			ei tarvetta	halli, laari	riittävä	x	x
	ei	12000 kg irtona				rehuvarasto		x	
ei ole vaihtanut	ei	6000 kg irtona	ei			rehusiilo	riittävä	x	
vaihtanut parhaimpaan hinta-laatu-suhteeseen	ei	12000-15000 kg irtona	ei		ei tarvetta	lato, laari	riittävä/ keskitetysti eri paliskuntiin	x	x
halvin rehu	osa tuotetaan itse	8000 kg erissä irtona			säänkestävä	rehusiilo	riittävä	x	x
	ei	13 000 kg irtona	ei		ei tarvetta	varasto	riittävä	x	
	ei	8000-10000 kg irtona	ei		ei tarvetta	rehusiilo	riittävä	x	
vaihdettu ripulin vuoksi	ei	6000 kg irtona	ei			merikontti	riittävä	x	
Vaihdettu halvempaan	ei	4 000 kg erissä irtona	kyllä		on tarvetta	lato	riittävä	x	
	ei	15000 kg erissä irtona	ei		ei tarvetta	siilo		x	
	osa tuotetaan itse	1000-5000 kg erissä irto ja säkki	ei	500 kg säkki	säänkestävä	kariasuojia	riittävä irtorehun osalta, säkkirehujen ei	x	x
	ei	9000 kg irtona				rehusiilo	riittävä	x	x
	ei	18000/30000 kg erät irtona				rehusiilo, kontti		x	
vaihdettu, toisella toimittajalla ei ole paikallismyyntiä	kyllä	irtona	ei (irtorehu on hyvä)		ei tarvetta	siilo	Raisiolta puuttuu paikallismyynti		x
vaihdettu ripulin vuoksi, kun syötössä kosteita rehupaaleja	ei	irtona	kyllä		säänkestävä	siilo, aitta	riittävä	x	
	ei	6000 kg erissä irtona	kyllä (500-1000 kg)	500 kg säkki		siilo	riittävä	x	
	ei	6000-7000 kg erissä irtona				varasto	riittävä	x	x

jaetaan jokin muu	10 b. Miten rehu reagoi sääoloihin	11. Selvitystarve	12. Rehun tarve	13. Ruokintakauden pituus päivää	Ruokintakauden ajankohta	14. Erikoisrehuselvytys tarve	15. Kotimaisuuden merkitys	16. Ostopäätökseen vaikuttavat tekijät	17. Väkirehun merkitys
----------------------	------------------------------------	-------------------	-----------------	-------------------------------------	--------------------------	----------------------------------	----------------------------	--	------------------------

	kastuu määrällä	on	ylläpito	130	joulu-toukokuu	kyllä	on merkitystä	hintaa, maittavuus, saatavuus	merkittävä
	kastuu määrällä	on	ylläpito	100	joulukuu-	ei	on merkitystä	hintaa	merkittävä
	kastuu määrällä	on	ylläpito	90		ei	on merkitystä		erittäin merkittävä
	kastuu määrällä	on	ylläpito/hätäruokinta	150	joulu-huhtikuu	kyllä	on merkitystä	maittavuus ja energian saanti, soveltavuus porolle	merkittävä

	pakkasella toimii lumelle, keväällä kastuu	on	ylläpito	140	joulu-huhtikuu	kyllä	on merkitystä	tärkeintä, että ruoansulatukseen oikea ja täyttää energiatarpeen	erittäin merkittävä
			ylläpito	100	tammi-maaliskuu	ei	on merkitystä	hintaa ja maittavuus	erittäin merkittävä
x, automaatti		ei	ylläpito/hätäruokinta	90	tammi-maaliskuu	ei	ei ole merkitystä	hintaa-laatusuhde	merkittävä
	plussakelillä kastuu	on	ylläpito	120	tammi-huhtikuu	kyllä	on merkitystä (kotimainen turvallista, työllistävää vaikutus kotimaassa)	rehun laatu ja aikaisemmat kokemukset	merkittävä
		on	ylläpito	100-120	tammi-huhtikuu	ei		koostumus poroille oikea	erittäin merkittävä
	määrällä kelillä kastuu	on	ylläpito	100	tammi-huhtikuu	ei		hintaa ja maittavuus	erittäin merkittävä
		on	ylläpito	150	joulu-huhtikuu	ei	on merkitystä (kotimaisuus tärkeää, puhdasta ja valvottua, ulkomaisessa raaka-aineessa tautiriski)	hintaa-laatusuhde	erittäin merkittävä
			ylläpito	120-150	joulu-huhtikuu	ei	on merkitystä (tietää mistä raaka-aine on peräisin)	laatu ja saatavuus	erittäin merkittävä
		ei	ylläpito	90-100		ei		hintaa	erittäin merkittävä
	koostealla säällä hajoaa nopeasti	ei	ylläpito	100-120	joulu-huhtikuu	ei	ei ole merkitystä	hintaa ja aikaisemmat kokemukset	erittäin merkittävä
	suojaäällä rakeet hajoaa	ei	ylläpito	120	tammi-huhtikuu	ei	on merkitystä (ehdottomasti kotimaista)	hintaa, saatavuus, maittavuus, imago	
		on	ylläpito	150	tammi-toukokuu	kyllä	on merkitystä (tieto mistä raaka-aine tulee, turvallisuus)	hintaa, saatavuus, maittavuus	erittäin merkittävä
		on		120	tammi-huhtikuu		on merkitystä (suomalaisille poroille kotimaassa tuotettua rehua)	hintaa	merkittävä
	koostuu joskus ongelma	on	ylläpito	90-100		ei	on merkitystä (parempi olisi olla kotimaista)	hintaa ja maittavuus	merkittävä
	säilyttää hyvin rakeisuuden		ylläpito	80-120		kyllä	on merkitystä	hintaa ja laatu	erittäin merkittävä

	kastuessa rehu menee pilalle	on	ylläpito	90-100	tammi-huhtikuu (alku)	kyllä	on merkitystä (tieto, että rehu on turvallista)	hintaa, maittavuus	erittäin merkittävä
		on (ei jauhoainesta)	ylläpito	100	tammi-huhtikuu (puoliväli)	kyllä (vasoville siirtoruokinta)	on merkitystä	hintaa, soveltavuus säilörehun kanssa	merkittävä
		ei	ylläpito	90	tammi-maaliskuu	ei	on merkitystä	hintaa	tarpeellinen osa ruokinnassa
	ei kastu	on	ylläpito	80-100		kyllä	on merkitystä	hintaa, laatu	talvikautena hyvin merkittävä
	lauhallalla ilmalla hajoaa herkästi	on	ylläpito	100	tammi-huhtikuu	kyllä (näikintynyt, huonosyöntise lie)	on merkitystä (varma kotimainen)	hintaa, terveellisyys, helppous	merkittävä
		on (pölyisyys)	ylläpito	80	helmikuu-toukokuu (alku)		ei ole merkitystä	hintaa, laatu	merkittävä
	ei reagoi	ei	ylläpito	120	joulu-huhtikuu (puolet välit)	ei	on merkitystä (tietää laadun)	hintaa, laatu	erittäin merkittävä
x, silputun rehun päälle		ei	ylläpito						
		on	ylläpito	100		ei		laatu	
		on	ylläpito	120	joulu-huhtikuu	kyllä (kantavat, vasat, vitamiineja/kivennäisiä rehussa tarpeeksi?)	ei ole merkitystä	laatu, hintaa	erittäin merkittävä
	koostealla ilmalla hajoaa, ei syöntiä	on	ylläpito	100	joulu-huhtikuu	kyllä (kilpaporot, sulavuus, energiamäärät, maittavuus)	on merkitystä (tietää mitä poroille antaa, ulkomaine mahdollisesti gm; riskit)	hintaa, maittavuus	erittäin merkittävä
	ei reagoi	ei	ylläpito	70-90	tammi-huhtikuu (puolet välit)	ei			
		on	ylläpito	120	tammi-huhtikuu	kyllä (huonokuntoiset)	on merkitystä (kotimainen aina parempi)	maittavuus, hintaa, saatavuus	merkittävä

18. Tyytyväisyys teollisen rehun laatuun	19. Onko ongelmia rehun käytössä, jos niin millaisia?
--	---

tyytyväinen, hinta liian korkea	ripuli
tyytyväinen, hinta liian korkea	ei
tyytyväinen, hinta liian korkea	ripuli/paljehtuminen/ liika valkuaisen saanti säilörehun kanssa
tyytyväinen	ripuli

tyytyväinen	kyllä, tehtailta tulevissa erissä eroja, koostumus paperilla sama, laatu silti vaihtelee, erän vaihdosta ripulaa n. 5 pv
tyytyväinen	ei
tyytyväinen	ei
osittain tyytyväinen	kyllä, edellisen rehun koostumus vaihteli suuresti koko ruokintakauden, esiintyi ripulaa (rehu x)
tyytyväinen, ei ruoansulatusongelmia ja heikkokuntoiset kuntoutuvat nopeasti	ei
tyytyväinen	
tyytyväinen	kyllä, jos ruokii ainoastaan teollisella rehulla
tyytyväinen	kyllä, laatu vaihtelee
osittain tyytyväinen, rakeen koko joskus liian löyhä;rae hajoaa ja on pölyhaittaa	kyllä, porot tuodaan tarharuokintaan, silloin muutos liian jyrkkä, jolloin esiintyy ripulaa ja turvotusta
tyytyväinen	ei
tyytyväinen, porot pysyy aika hyvin kunnossa	ei
tyytyväinen	kyllä, porojen täytyminen, ripuli
osittain tyytyväinen, vuoden vaihteen jälkeen z rehun laatu/koostumus vaihdellut rajusti	kyllä
tyytyväinen	ei
tyytyväinen, porot terveitä	kyllä, alkutottelu vaatii huolellisuutta

osittain tyytyväinen, irtorehun pöly saattaa aiheuttaa tukehtumista	kyllä, rehun pölyisyys
tyytyväinen	kyllä, rehuerien laatuero, viljojen sekoitusuhde muuttunut, raaka-aineiden korvaaminen
tyytyväinen	ei
tyytyväinen	kyllä, rehulla y aikaisemmin ripulaa, ei uskalla antaa tarpeellista määrää
tyytyväinen	kyllä, aikaisemmin imeytymishäiriöitä
osittain tyytyväinen	ei
tyytyväinen, porot hyväkuntoisia, ei sairauksia	ei
osittain tyytyväinen, kuormanpurussa rakeet mureni jauhoksi	kyllä, liian suuri laadun vaihtelu, ilmoitetut raja-arvot + -30 % tuoteselostessa
tyytyväinen	kyllä, totutusvaiheessa ongelmia, poroilla "hökimistä" jos liikaa syövät rehua
tyytyväinen	kyllä, rehuautot purkavat liian kovalla paineella kuorman, jolloin rehu pölyntyy
tyytyväinen	ei
osittain tyytyväinen, hinta-laatusuhde, ravintoarvot	kyllä, ongelmia nälkiintyneen/huonokuntoisen poron ruokinnassa, ei tokene rehulla ruokintakuntoon